

Практичне застосування окреслених заходів сприятиме удосконаленню функціонування бюджетної та податкової систем України.

Література:

1. Луніна І. О. Формування місцевих бюджетів на основі принципу еквівалентності: шлях до ефективної бюджетної системи. *Фінанси України*. 2010. №9. С. 3–12.
2. Лободіна З. Бюджетний механізм: концептуальні засади та перспективи модернізації: моногр. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 412 с.
3. Лободіна З. М. Податок на доходи фізичних осіб як інструмент впливу на соціально-економічний розвиток держави. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Економіка». 2017. №6 (34). С. 52–57.

Бойцун Ілона Володимирівна

ст. гр. Ф-41, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Машко А. І.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Сьогодні, в умовах становлення та розвитку економічно та політично стабільної країни, все більшої актуальності набирає питання вдосконалення управління, однією із основних функцій якого є контроль. Держава не може функціонувати та розвиватися належним чином без чітко організованої системи контролю за виробництвом, розподілом і перерозподілом суспільного продукту та іншими сферами суспільного життя. Саме тому об'єктивною необхідністю є державний фінансовий контроль, дієве застосування якого створює необхідні передумови для здійснення ефективної економічної політики та зміцнення фінансового становища.

Державний фінансовий контроль – це різновид фінансового контролю, що здійснюється відповідними органами державного фінансового контролю. Він полягає у встановленні фактичного стану справ щодо дотримання вимог чинного законодавства на підконтрольному об'єкті, спрямований на забезпечення законності, фінансової дисципліни і раціональності в ході формування, розподілу, володіння, використання та відчуження активів, що належать державі, а також використання коштів, що залишаються у суб'єкта фінансових праввідносин у зв'язку з наданими пільгами за платежами до бюджетів, державних позабюджетних фондів та кредитів, отриманих під гарантії Кабінету Міністрів України [1, с. 6].

На сьогоднішній день є велика кількість органів державного фінансового контролю, які здійснюють важливі функції відповідно до законодавства, а саме: Президент України; Верховна Рада України; Кабінет Міністрів України; Міністерство фінансів України; Рахункова палата України; Державна аудиторська служба України; Державна фіскальна служба України; Державна казначейська служба України. Проте немає системності та результативності їх дій, що призводить до збільшення фінансових порушень та зловживань: у 2012 р. виявлено порушень та недоліків на загальну суму 12 млрд. 943 млн. грн., у а у 2017 р. на загальну суму понад 23 млрд. грн [2; 3]. Система державного фінансового контролю має низку проблем. Серед основних можна визначити такі:

- недосконале теоретичне підґрунтя. Більшість ключових понять навіть не закріплено законодавчо, що гальмує розвиток системи державного фінансового контролю та створює труднощі на шляху їх реформування [4, с. 45] ;

- громіздка та неефективна організаційно-функціональна структура системи державного фінансового контролю [5, с. 142];

- відсутність дієвої системи внутрішнього фінансового контролю [5, с. 142];

- низький рівень дієвості механізму адміністративних стягнень, коли сума штрафу за нецільове або незаконне використання бюджетних коштів значно менша за обсяги бюджетних коштів, які держава втрачає через зловживання посадових осіб і не може забезпечити повною мірою відшкодування цих збитків [6, с. 188];

- слабка взаємодія органів державного фінансового контролю з правоохоронними та судовими органами.

Для підвищення ролі фінансового контролю в Україні, вирішення основних проблем у державі, що пов'язані з цим питанням, необхідно реформувати систему фінансового контролю. Виділимо наступні заходи реформування:

- розроблення законодавчої бази, нормативно-правових актів, інструктивних і методичних документів, що підвищують ефективність державного фінансового контролю [7];

- формування дієвої системи моніторингу фінансово-господарської діяльності підприємств, які перебувають у державній власності, для підвищення їх прибутковості й конкурентоспроможності;

- вирішення питання поліпшення матеріально-технічного забезпечення контрольних органів; проведення заходів з удосконалення професійного рівня працівників контрольних органів [7];

– підвищення уваги до процесу гармонізації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в системі державного внутрішнього фінансового контролю;

– вивчення і впровадження в практику іноземного досвіду проведення державного фінансового контролю.

Діюча в Україні система державного фінансового контролю має ряд недоліків і проблем, які призводять до значних фінансових порушень, що мають тенденцію до зростання протягом останніх років. Вирішення цих проблем може бути досягнуто лише завдяки побудові якісної системи державного фінансового контролю в Україні, який повинен відповідати вимогам сучасності та спиратися на прийняті у всьому світі норми.

Література:

1. Гуцаленко Л. В., Дерій В. А., Коцупатрий М. М. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2009. 423 с.
2. Звіт Рахункової палати за 2012 р. URL: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16742074/Zvit_2012.pdf (дата звернення: 4.04.2019 р.).
3. Звіт Рахункової палати за 2017 р. URL: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16755497/Zvit_RP_2017.pdf?subportal=main (дата звернення: 4.04.2019 р.).
4. Гупаловська М. Б. Теоретико-концептуальні засади державного фінансового контролю. *Світ фінансів*. 2013. №4. С. 44 – 49.
5. Труш І. Є. Державний фінансовий контроль в умовах економічних трансформацій. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Вип. 14. С. 141-144.
6. Гаркуша Н. М., Бондаренко Н. О. Суть і проблеми функціонування державного фінансового контролю. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2012. Вип.1(1). С. 186-191.
7. Державний фінансовий контроль: проблеми та перспективи розвитку. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/11839> (дата звернення: 30.03.2019 р.).

Борис Василь Іванович

ст. гр. ФМ-12, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Лободіна З. М.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БЮДЖЕТНОГО МЕХАНІЗМУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Формування бюджетного механізму соціально-економічного розвитку здійснюється державою під час визначення засад бюджетної політики на бюджетний період, а її реалізація – шляхом практичного застосування фінансових методів, форм, інструментів і важелів. Функціонування